

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri poš. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

Ljubljana, v četrtek, dne 22. decembra 1932.

Štev. 146.

Janez Rožencvet.

Dva ekstrema

V zvezku Ljubljanskega zvona za julij-avgust 1932 je naš Louis Adamič opisal svoj povratek v staro domovino in zapisal te-le značilne besede: »Polagoma sem sprevidel, kar mi je bilo v moji deški dobi samo nejasno znano, da je poleg poljedelstva vodilna kranjska industrija — kultura».

Res je ameriški Slovenec, ko se je čez toliko let vrnil, gledal domovino z drugačnimi očmi in lahko prezrl marsikaj, česar nista pri nas ustvarili »vodilni« industriji, poljedelstvu in kulturi. Vendar se mi zdi, da njegove karakteristike domovine ni oblikovalo samo oko, ki se je bilo v tujini navadilo drugačnega merila. Adamič je pač precej prečital predno je odšel in je morda tudi v tujini kdaj kaj našega bral. Nevede je gledal domovino na očala naše literature, in potem seveda ni čudno, da je videl le poljedelstvo in kulturo, ker drugega v našem leposlovju pravzaprav niti ni.

Premislimo na hitro vse, kar smo slovenskega brali. Če ni junak kmet, je pa učitelj, duhovnik, profesor, uradnik s stalno službo in penzijo, zdravnik, notar ali sploh pripadnik inteligentnega poklica. In kmet v naših povestih niti ni pravi kmet, ki se bori s slabo zemljo, otepa davkov in trpi zaradi stisk in ujm, ampak neki idilični kmet, ki ga nikjer ni in nikoli ni bilo. Kot glasnik odrešilih misli in nasilce idealnega prapora pa poveljuje naša literatura zaniknega študenta, ki ne ve, kaj bi rad, umetnika, ki govori in govori o umetnosti, namesto da bi delal, pesnika, ki misli, da bo s svojo nezrelo besedo že svet pokrenil itd. Kakor da bi v življenju ne imeli dovolj vzgledov, kako postanejo iz takih sanjastih revolucionarjev in malikovalcev kulture nazadnje najhujši koritarji!

V novejšem času srečavamo v našem leposlovju še delavca. Seveda je njegov kliše navadno prav tako popačen, kakor kmetov. Vsak pisatelj ga popači po svojem svetovnem nazoru, malokdo ga vidi in vpodobi takega, kakršen je.

Redke, zelo redke so pa v našem leposlovju osebe iz gospodarskih stanov. In če jih najdemo, so skoro brez izjeme negativni tipi. Vaški štacunar je skopuh in oduhu, obrtnik je v najmilejšem slučaju bedasto komična figura, kapitalisti in generalni ravnatelji imajo pa po enotnem klišeju napete trebuhe in debele, pohotne ustnice. Vestni seveda niti za las ne in vsi s posebno naslodo pijejo človeško kri in korakajo preko trupel svojih žrtev.

Nihče ne dvomi in ne zanika, da niso tudi v gospodarskih stojih, kakor povsodi, slabi in dobri ljudje. Pisatelj ima tudi pravico, da si izbira iz življenja módele, ki ga najbolj zanimajo. Vendar mora neka mera pravičnosti tudi njegovo pesniško svobodo omejevat. Če je ne, se njegova umetnost preveč oddalji od življenja in ni več prava umetnost. Pravi umetnik sicer že po naravi ni materialistično usmerjen, vendar ga ves njegov idealizem ne sme zavajati do preziranja ali zanikanja različnih pojavov, ki tudi gibljejo človeštvo. Če je študij teh pojavov zanj težji in manj zanimiv, se ga mora vkljub temu zaradi svoje umetnosti lotiti. Saj so tudi pripadniki gospodarskih stanov živi ljudje, kakršni so že, neki ideali lebde tudi njim pred očmi in njih poklicno delo in življenje bi bilo tudi vredno pisateljevega peresa.

Če pa opazimo, da pisatelj celo v povesti, kjer so junaki pripadniki gospodarskega stanu, poklicno delo svojih junakov enostavno prezira, si človek tega ne more drugače razlagati kakor z avtorjevo lenobo komodnostjo. Laže je opisati svoja čustva in z njimi maskirati to ali ono osebo, kakor opisovati realno življenje. Zato je v našem leposlovju toliko cemerave pasivne lirike in tako malo zdrave in ak-

tivne epike, toliko suhega papirja in tako malo živih ljudi.

Čudno je tako stanje posebno pri nas, ki smo tako majhen narod, da bi morala narodna misel tudi pisatelja voditi pri vsem njegovem delu. In za narod so vendar gospodarski stanovi že toliko storili, da bi bili vredni večje pozornosti. Kdo je dal Ljubljani, ki je stoletja nosila tujo krinko, naše lice? Slovenski trgovci in obrtniki. Kdo je branil slovenski značaj Gorice? Slovenski obrtniki. Kdo nam je osvajal Trst, ki bi bil postal v nekaj desetletjih čisto naš, da se niso razmere drugače zasukale? Slovenski trgovci. Zakaj smo izgubili Celovec, čeprav je bila Koroska zibelka slovenstva? Ker nismo imeli tam svojega obrtnika in trgovca. Kdo mora narodu šele priboriti Maribor, ki nam ga je z odličnim dejanjem rešil general Maister? Naš obrtnik in trgovec.

Ne gre tu morda za pozno laskavo priznanje ali za slavospev gospodarskim stanovom. Gre za več, za zdravo zvezo med realnim življenjem in leposlovno umetnostjo. Resnica je nãmeč, da ima izmed vseh umetnosti zlasti leposlovna močan vpliv na realno življenje. Imela ga je in ima ga tudi pri nas. Ker pa ni imela idej, ki bi bile v skladu z resničnim življenjem, je bil njen vpliv marsikje in marsikdaj škodljiv.

Prav je, če kot majhen narod stremimo po kulturi, vendar preveč je že pri nas posledic škodljivega malikovanja kulture. V odborih in upravnih svetih mnogih naših družb najdemo n. pr. izredno veliko pripadnikov kulturnih poklicev, ko bi spadali na ta mesta praktični gospodarji. V

narodu je zrasla vera v edino zveličavnost šolskih spričeval in diplom, ki nam seveda nikoli ne prinese tega, kar si moremo ustvariti le z gospodarskim razumom, podjetnim duhom in delavnimi rokami. Naša mladina študira v šolah čisto zaradi samega študiranja in se skrajno nerada oprijemlje poklicev, kjer nam še toliko ljudi manjka. In morda je edino pri nas mogoče najti moža, ki je vsaj po svojem lastnem mnenju storil za narod več kakor kdorkoli drugi, pa se kljub tolikim zaslugam v pozni starosti z mučno sramežljivostjo še v spominih opravičuje, da nima mature.

Tako nezdravo mišljenje bi ne bilo mogoče, če ne bi naša literatura nekaterih stanov brez mere povelečevala in drugih prezirala ali poniževala. Danes za naš narod tako stanje ni le žalostno, ampak že nevarno. Kjer bi morali dati kulturni stanovni pobudo, jim je poverjena izvršitev, katere niso sposobni; v kulturo zaverovana mladina se odtuji svetu in z neopravičeno nadutostjo maskira svojo življenjsko nesposobnost; a pripadniki gospodarskih stanov, ki v leposlovju nikjer ne najdejo ne sebe ne idej zase, se odvrtačo od naše knjige in udajajo golemu materializmu, ki gospodarstvu in družbi škoduje.

Zato je že skrajni čas, da se poleg drugih umetnikov, zlasti naši pisatelji demislajo, da prava umetnost ne obstoja poleg življenja, ampak samo iz življenja, ki ga upodablja, ali za življenje, ki ga usmerja in preoblikuje po kaki posebni ideji. Za koristno uveljavljanje ideje je pa treba oporišča, ki ga tudi pisatelj ne najde drugje, kakor na trdnih tleh realnosti.

Proti nedopustnem krošnjarstvu

Uspesna intervencija ljubljanskega Zduženja pri županu dr. Pucu

Čeprav je v Ljubljani krošnjarenje že davno prepovedano, čeprav je ministrstvo s posebno naredbo še letos znova potrdilo staro prepoved, se vendar v Ljubljani krošnjari še nemoteno dalje, kakor da ta prepoved sploh nikdar ne bi bila izdana. Legalno trgovstvo je zato že ponovno nastopilo proti temu protizakonitemu krošnjarenju in tudi doseglo, da so se nekatere oblasti zganile in pričele krošnjarstvo zatirati. Toda pravega uspeha le ni bilo, ker je obrtna oblast postopala proti krošnjarem tako miho, da so si upali izvrševati ta svoj posel pred očmi policije.

Da pa se že vendar enkrat napravi temu nedopustnemu krošnjarenju konec, sta te dni intervenirala pri ljubljanskem županu predsednik Gregor in tajnik Šmuc v imenu Zduženja ljubljanskih trgovcev ter ga opozorila na to nedopustno toleriranje krošnjarstva.

V Ljubljani je krošnjarstvo prepovedano že od l. 1898 in ta prepoved je bila znova potrjena z ministrsko uredbo z dne 8. marca 1932. V Ljubljani se sme po tej ministrski uredbi krošnjariti le z domačim platnom, ki ga izdelujejo in prodajajo belokranjski krošnjari in s suho robo, ki jo izdelujejo in prodajajo krošnjari iz kočevskega okraja. Vsako drugo krošnjarenje pa je prepovedano. Zlasti pa je prepovedano krošnjarenje, kakor ga izvajajo razni dalmatinski krošnjari, ki nedovoljeno obiskujejo celo privatne stranke in jim vsiljujejo svoje malovredno galanterijsko in manufakturno blago, razne kuhinjske predmete, pisarniške potrebščine in drugo.

Neglede na slabo kakovost blaga in na škodo, ki jo imajo nakupovalci tega blaga, ko ne morejo za pokvarjeno in slabo blago nikdar dobiti odškodnine, je krošnjarstvo tudi nad vse škodljivo ugledu ljubljanskega mesta. Vendar ni Ljubljana kakšna podeželska vas, da ne bi mogli ljudje kriti vseh svojih potrebščin v solidnih trgovinah. Poleg tega prav gotovo niso krošnjariji s svojo vsiljivostjo v korist tujskemu prometu, na čegar razvoj bi morala Ljubljana polagati največjo važnost.

Zastopnika ljubljanskega združenja sta opozorila g. župana, da je ljubljansko trgovstvo že opetovano nastopilo proti krošnjarstvu, da je tudi že doseglo, da je policija dala svojim organom na podlagi uvodoma citirane ministrske naredbe že navodila, kako naj se krošnjarstvo zatira. Vse to pa ni imelo pravega uspeha, ker mestna občina kot obrtno policijska oblast ne upošteva predpisov ministrske naredbe, kakor bi bilo potrebno. Če policija tudi privede na obrtni oddelek krošnjarje, jih ta kaznuje tako miho, ali pa tudi le z opominom, da kazen sploh nima nobenega smisla. Po takšni kazni prodajajo krošnjari svoje blago le še z večjo predrznostjo in pred očmi policijskih organov, ki so z ozirom na takšno postopanje obrtne oblasti brez moči.

To miho in v ničemer utemeljeno postopanje obrtne oblasti povzročea v vrstah ljubljanskega trgovstva, ki doprinaša za razvoj mesta Ljubljane težke milijone in ki je vedno pripravljeno, da sodeluje pri vsaki akciji za napredek Ljubljane in za blagor njenega prebivalstva, razumljivo razburjenje. Posebno v današnjih časih pa je potrebno sodelovanje vseh stanov, ne pa da se jemlje posameznim stanovom vsako veselje do skupnega dela. In z milim postopanjem obrtne oblasti se to dela.

Zato je nujno potrebno, da prične mestna občina postopati proti krošnjarem v smislu ministrske naredbe, da krošnjarje kaznuje in jim v ponovnih slučajih zapleni blago v korist mestnih revežev. Nujno je nadalje, da se mestno načelstvo dogovori s policijo in sporazumno z njo izda objavo, da je krošnjarenje v Ljubljani prepovedano. Tudi je treba prepovedati krošnjarem stalno bivališče v Ljubljani. Župan dr. Puc je z razumevanjem sledil izvajanjem zastopnikov ljubljanskega združenja in obljubil, da bo ukrenil vse potrebno, da bo tudi obrtna oblast začela točno izvajati ministrsko naredbo.

Upamo, da bo sedaj konec pritožb proti krošnjarstvu v Ljubljani in da se bo to nehalo, kakor zahteva zakon.

Lesna konferenca v Milanu

Poročali smo že, da se je vršila dne 12. in 13. t. m. v Milanu važna mednarodna lesna konferenca, katere so se udeležili tudi zastopniki slovenske in jugoslovanske lesne industrije. Svoje poročilo izpolnjujemo sedaj še z nekaterimi podatki. Konferenci je predsedoval Umberto Cantoni, ki je predsednik italijanskega Comitato Tecnico Nazionale Legnami. Glavni cilj konference je bil, da pride do sodelovanja med uvozniki in izvozniki lesa. V prvi vrsti mora biti zadoščeno potrebam domače lesne produkcije, kar naj upoštevajo že izvozniki sami. Sploh je treba izvoz prilagoditi potrebam trga. Čim preje naj pride do kontrole izvoza iz vseh izvoznških dežel. To bo sedaj tem lažje izvesti, ker je pristopila k permanentnemu odboru tudi Francija. Prihodnja seja permanentnega odbora se zato vrši v Parizu in na njej bodo sodelovali že francoski delegati.

V posebni resoluciji se je naglasilo, da ima konferenca le komercialni značaj, da olajša mednarodno trgovino z lesom. Člani komiteta reprezentirajo nacionalne organizacije in morejo zato prevzeti odgovornost, da bodo sklepi sklenjenih sporazumov tudi izvedeni. Člani komiteta so izjavili, da so vedno pripravljeni obravnnavati vsa vprašanja v duhu prijateljskega sodelovanja in v slučaju potrebe bodo tudi sami omejili produkcijo. Končno se je na konferenci povdarila želja, da stopi permanentni odbor v zvezo še z drugimi državami in skuša doseči, da tudi one vstopijo v permanentni odbor in usvoje njegove sklepe.

Za zaščito maloprodajalcev

Stalne so pritožbe maloprodajalcev v Ljubljani proti nedopustni in neulojalni konkurenci, ki jo vrše zlasti na ljubljanskem živilskem trgu razni podeželski prekupčevalci. Iz nepojmljivih razlogov pa mestno tržno nadzorstvo preveč tolerira te prekupčevalce in postopa proti njim, kakor da bi bili to producenti. Maloprodajalci, ki plačujejo davke in vse mestne davščine, so vsled tega zelo oškodovani, a vse njih pritožbe, čeprav so bile podprte z zelo tehtnimi razlogi, niso rodile nobenega pravega uspeha.

Vsled tega sta intervenirala pri ljubljanskem županu dr. Pucu predsednik ljubljanskega Zduženja trgovcev Gregor in tajnik Šmuc in ga opozorila na to neulojalno konkurenco podeželskih prekupčevalcev. Povdarila sta težaven položaj maloprodajalcev, od katerih ima občina mnogo več dohodkov, kakor pa od prekupčevalcev, ki se naj zato izločijo z živilskega trga, ali pa se naj jim dodeli poseben prostor in dovoli prodaja le do gotovega časa in samo ob gotovem dnevu.

Nadalje sta opozorila g. župana, da so v zadnjem času začeli na živilskem trgu prodajati tudi galanterijsko, modno blago, kuhinjsko posodo itd. Tako blago pač ne spada na živilski trg! Sicer pa je v Ljubljani toliko trgovin vseh vrst, da si more vsakdo nabaviti vse, kar potrebuje in da ni prav nič potrebna še konkurenca raznih prekupčevalcev. Trgovina preživlja danes tako težke čase, da mora zahtevati, da se njeni življenjski interesi upoštevajo. To tem bolj, ker plačujejo trgovci mestni občini občutne davke, dočim plačajo podeželski prekupčevalci le tržno pristojbino.

G. župan je z zanimanjem sledil izvajanjem zastopnikov ljubljanskega združenja in izjavil, da bo dal mestnemu tržnemu nadzorstvu potrebna navodila v smislu želj, ki sta jih izrazila zastopnika ljubljanskega trgovstva. Upamo, da bo sedaj neulojalna konkurenca s strani raznih prekupčevalcev konec in da bodo tudi maloprodajalci mogli uspešno vršiti svoje posle.

Plenarna seja zagrebiške zbornice

Dne 20. t. m. je imela zagrebiška zbornica svojo plenarno sejo, ki je bila posebno pomembna, ker je bila to zadnja seja skupne zagrebiške zbornice. Na tej seji so se namreč poslovili obrtniki od zbornice, ki je osmdeset let z uspehom branila njih interese in skrbela za napredek obrta. Vprašanje je, kakor je dejal predsednik dr. Vrbančić, če ne bi bilo mogoče, da bi se obrtnikom pomagalo na drug način, kakor pa da se cepijo sile.

Obširen in stvaren referat o gospodarskih razmerah v Savski banovini je podal predsednik dr. Vrbančić.

Kakor povesd drugod, tako je tudi pri nas stanje zelo težko. Kljub vsej ostroti krize pa je treba resnici pogumno pogledati v oči in s složnim delom delovati na to, da se omili. Sama od sebe in čez noč kriza ne bo prenehala, temveč le z našim delom. Potrebna pa je tudi stvarna in dobrohotna kritika, ki more biti tudi v veliko pomoč vladi. V zvezi s tem je treba ponovno poudariti nujno potrebo, da se skliče po ustavi določeni gospodarski svet. Pa tudi optimizem je potreben, ker samo ta daje voljo za delo. Najslabše bi bilo, če bi čakali s prekrizanimi rokami na zboljšanje.

V mnogem oziru je pri nas bolje ko v drugih državah in predvsem ni pri nas brezposelnost tako velika ko drugod. Naš kmet ima stroho nad glavo in tudi svoj kruh. Ker pa imajo kmetijski pridelki nizko ceno, je kmet obubožal in njegova kupna sila je padla. Vsled tega je prišla država v največjo težavo, da redno vrši svoje naloge, prav tako pa tudi vse gospodarstvo. Razumljivo je, če se hoče pomagati kmetu, vendar pa je treba poudariti, da se to ne bi smelo izvršiti tako, da je na škodo drugim. Zato se nismo mogli strinjati z zakonom o zaščiti kmeta, ki je poleg tega vzela kmetu vsako kreditno sposobnost. Upati je, da bo pri končnem sprejemu tega zakona vendarle mogoče zaščititi interese trgovine, obrta in industrije.

Zunanja trgovina je skladno s splošnim položajem v mednarodni trgovini stalno nazadovala. Pa tudi v notranji trgovini je poslovanje nazadovalo. Samo detajlna trgovina v mestih je imela nekako stalen promet, a je trpela vsled slabega plačevanja blaga. To slabo stanje se najjasneje kaže v velikem številu konkurzov in prisilnih poravnav.

Tudi obrtniki so bili težko prizadeti od

krize. Razmeroma dobro pa je posloval gradbeni obrt. Vsled nazadovanja uvoza se je povečala prodaja domačih izdelkov. Zlasti velja to za tekstilno industrijo. Sicer pa je domača industrija silno trpela vsled pomanjkanja denarja, zbog visokih obresti in pa tudi nezaupanja, ki ga imajo nekateri še vedno do domačega blaga.

Kritičen položaj, ki je nastal za naše denarništvo vsled krize nezaupanja, se ni zboljšal. Dosedaj je nad 30 denarnih zavodov pod § 5. Poslovanje denarnih zavodov je skoraj čisto zavrto. To je tem bolj obžalovati, ker je bila njih likvidnost velika, saj so izplačali v teku enega leta skoraj tri in pol milijarde vlog.

Nato je govoril dr. Vrbančić o železniških tarifah, ki so previsoke in nato prešel na naše pomorstvo. Ker se bo sedaj izvršila revizija pogodb o subvencijah paroplovnim družbam, bi se morala izvršiti tudi revizija prog, ki jih vzdržujejo naše paroplovne družbe. Razveseljivo je, da se je s pomočjo francoskega kapitala ustanovila ladjedelnica v Splitu, da se je začelo zidanje novih carinskih skladišč na Sušaku in da se je ustanovila Zveza ladijskih lastnikov.

Predsednik dr. Vrbančić je nato govoril o naši turistik, ki je letos slabše odrezala. Nato je prešel na razpravo o državnih financah. Kljub povišanju davkov je njih donos manjši in je morala vlada vsled tega zahtevati ponovno povišanje taks. To povišanje bo zopet občutno zadelo gospodarstvo.

Da pride dovolj deviz v državo, je treba z vsemi silami delovati za povečanje izvoza. Kliringi se niso obnesli in jih je treba smatrati samo za začasno in delno rešitev.

Nujno potrebna pa je reforma državne uprave. Dekonzentracija je treba na vsak način izvesti. Sploh se mora javna uprava do skrajnih možnosti dekoncentrirati in debirokratizirati. Apelira na vlado, da posveti temu vprašanju največjo pažnjo.

O poslovanju Zbornice je obširno poročal generalni tajnik dr. Cuvaj. Nato je bilo sprejetih več samostojnih predlogov, med drugim tudi predlog, da se priredi velika pomorska razstava na Sušaku.

S primernimi govori so se nato postavili obrtniki od skupne zbornice. Ko so bila rešena še nekatera interna vprašanja, je bila zaključena zadnja seja zagrebiške skupne zbornice.

Občni zbor Črnopoljskega Združenja

V ponedeljek, dne 19. decembra t. l. se je vršil v gremijalni pisarni v Črnopolju občni zbor gremija trgovcev za sodna okraja Črnopolje—Metlika.

Načelnik K. Müller je ob 2. uri popoldne otvoril zborovanje. Po pozdravnem nagovoru in kratkem poročilu o najvažnejših problemih trgovstva, je gremijalni tajnik prečital zapisnik zadnjega občnega zbora, ki je bil odobren.

Poročilo o poslovanju gremija za leto 1931 navaja, da je štela organizacija v tem poslovnem letu 212 članov. Po izvedbi revizije v tekočem letu pa se je ugotovilo, da je število članstva znatno manjše.

Blagajniško poročilo za leto 1931, ki ga je podal načelnik K. Müller, izkazuje Din 18.713.31 Din dohodkov in Din 18.453.81 izdatkov, skupno gremijalno premoženje pa Din 11.568.50.

Računski preglednik Koren je predlagal razrešnico, ki je bila soglasno in brez debate sprejeta.

Gremij se je nato preosnoval po novem zakonu o obrtih v Združenje trgovcev za sreza Črnopolje—Metlika s sedežem v Črnopolju. Sklepalo se je nato o čl. 23, 35, 38, 43/1 in 43/5 novih pravil in sklenilo, da šteje uprava poleg predsednika in podpredsednika še 6 članov in tri namestnike, da obstoji nadzorstveni odbor iz treh članov, častni odbor iz 5 članov. Inkorporacijska pristojbina se je določila enotno za vse stroke in za vsako otvorjeno podružnico 1000 Din. Vajeniška vpisnina znaša 40 Din, oprostnina istotako 40 Din.

Članom, ki delajo s pomočniki, je dovoljeno imeti še za vsakega pomočnika po enega vajenca več, vendar pa ne več nego tri. Pravila so bila nato v celoti soglasno odobrena.

O proračunu za leto 1932 je poročal načelnik K. Müller. Potrebščine gremija so predvidene z Din 23.350.—, ki se bodo krije iz v proračunu predvidenih dohodkov

in članske doklade, ki se bo odmerila po davčni moči in sicer do 50 Din osnovnega davka 30 Din, do 100 Din — 50 Din, do 300 Din — 60 Din, do 500 Din — 80 Din, do 1000 Din — 120 Din, do 2000 Din — 150 Din in preko 2000 Din — 200 Din.

Vršile so se nato dopolnilne volitve enega odbornika in dveh članov nadzorstvenega odbora. Za člana odbora je bil soglasno izvoljen Mihael Kobe iz Pregrada, za člana nadzorstvenega odbora pa Leopold Weiss in Anton Sušteršič.

Zvezni tajnik I. Kaiser je podal nato poročilo o gospodarski situaciji, o kmečkem moratoriju, trošarinskih predpisih, davkih, najvažnejših določbah novega zakona o obrtih in akcijah, ki jih je podvzela Zveza v pogledu izvedbe zakona, zlasti krošnjarstva, trgovskih potnikov in o važnosti solidarne stanovske organizacije.

ZUNANJA TRGOVINA ČESKOSLOVAŠKE

Českoslovaška trgovinska bilanca je bila v novembru aktivna za 22 milijonov Kč, dočim je bila v lanskem oktobru aktivna za 71 milijonov. V splošnem pa je tako izvozna ko uvozna trgovina silno nazadovala. Novembra leta 1930 je znašal izvoz 1608, l. 1931 1112 in leta 1932 le še 638 milijonov Kč. Prav tako je nazadoval uvoz, ki je padel od 1375 v novembru 1930 na 1041 v l. 1931 in na 723 v letošnjem novembru.

V prvih 11 mesecih t. l. je padel izvoz na 6.7 milijard napram 12.0 v l. 1931 in 16 milijardam v l. 1930 in 18.2 milijardam v l. 1929. Uvoz pa je padel od 18 milijard v 11 mesecih v l. 1929, 14.4 v l. 1930 in od 10.5 v l. 1931 na 7.4 milijarde v letošnjem letu.

Českoslovaška trgovina je torej bila v letošnjem letu za 42 milijonov pasivna, lani še za 1.4 milijarde aktivna.

Sprememba statutov SUZOR-a

Ravnateljstvo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev je imelo ta teden dve seji, na katerih je bilo med drugim sklenjeno: Novi zavarovalni prispevek znaša 42% od enodnevnega zavarovane mezde tedensko, za Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani ter za Beograjsko trgovačko omladino pa le 36%. Ugotovilo se je, da se je za zdravljenje in pogrebne stroške članov izdalo v letu 1931 224.2 milj. Din ali 70.36% vseh izdatkov, za upravne stroške pa 52.9 milijonov ali 17.56%. Ugotovilo se je nadalje, da je treba iz finančnih razlogov čim preje spremeniti statut Osrednjega urada. V ta namen predložene osnutka ni ministristvo še potrdilo. Po tem osnutku bi se določili okoliši posameznih uradov z ozirom na gospodarske in prometne razmere posameznih okrajev. Pasivni uradi bi se odpravili. Povečanim okrožnim uradom bi se dala večja avtonomija, kolikor dovoljuje to zakon. Vsled tega bi se povečala tudi njih odgovornost. Da se zmanjšajo izdatki, bi se poenostavilo tudi volivno postopanje. S posebno odredbo bi se uredilo poslovanje zasebnih društvenih blagajn. Končno je bilo sklenjeno, da se izvede razmejitev področij za zasebna društva in sicer za društvo »Merkur« v Zagrebu, Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani ter Trgovačko omladino v Beogradu.

Kupujte domače proizvode!

Vanilin sladkor
in
Prašek
za
pecivo:



IRGOVCI, forsirajte naše domače proizvode, mi jamčimo za najboljšo kakovost istih.

NAŠI AVTOMEHANIKI SE VRNILI IZ AMERIKE

Na intervencijo barskega nadškofa dr. Dobrečiča je vzel Ford v svoje avtomobilske tovarne v Detroitu dvanajst mladih naših mehanikov, da bi se tam v 3 letih popolnoma izučili v avtomobilski mehaniki. V Ameriko so potovali na stroške naše vlade. Vsled slabih gospodarskih razmer v Ameriki pa niso mogli dokončati svojih študijev in so se sedaj po 18 mesecih vrnil iz Amerike.

IZVOZ SADIJA

Po podatkih centralne komisije je bilo od 1. do 10. decembra izvoženih jabolk: v Nemčijo 98, v Českoslovaško 17, v Avstrijo 3. Grčijo 2 in Italijo 1 vagon; orehov v Avstrijo 12, v Nemčijo 6 in v Belgijo 1 vagon.

SKUPNI DAVEK ZA ZAKLANO ŽIVINO

Po pojasnilu davčnega oddelka v finančnem ministristvu se mora plačati skupni davek na poslovni promet tudi za klanje živine v klavnicah. Če se od te živine kaj izvozi v tujino, se more izvoznik poslužiti § 12 zakona o skupnem davku na poslovni promet in zahtevati povračilo davka.

ČESKOSLOVAŠKI KONTINGENT ZA UVOZ SVINJ

Devizna komisija v Pragi je dovolila za mesec januar uvozni kontingent za svinje v višini 10.200 glav, od katerih je določeno 6000 svinj za svobodno trgovino, 3000 za mesno industrijo in 1200 za prekajevalce. Nadalje je devizna komisija dovolila uvoz 112 vagonov masti in 20 vagonov kot rezervo.

Po svetu

Krepek in dostojanstven odgovor na provokativne demonstracije zaradi Trogirskih levov Serenissime je dal naš parlament.

Konferenca Male antante v Beogradu se je končala z docela pozitivnim rezultatom. Zunanji ministri držav Male antante tvorijo stalni odbor, ki se bo sestajal najmanj trikrat na leto. Nadalje je ustanovljeno stalno tajništvo, ki bo pripravljalo snov za stalni odbor.

Fabrika za umetno gnojilo »Danica« v Koprivnici je vsled zelo slabega odjema v zadnjih dveh letih ustavila delo.

Domače fabrike za lak so vsled podražitve špirlita, ki je nastala po ustanovitvi kartela, povišale svojim izdelkom ceno za 10%.

Proračun Primorske banovine za leto 1933/34 znaša 46.7 milijonov in je uravnotežen.

Mednarodni urad za delo v Ženevi navaja v okrožnici na vlade glede znižanja delovne dobe, da je na vsem svetu 30 milijonov brezposelnih in da znaša vsled tega izguba na mezdah več ko 4 milijarde funtov na leto.

Hoover je prečital na seji kongresa spomenico, v kateri napoveduje, da bo imenovana posebna komisija, ki naj znova prouči vprašanje vojnih dolgov.

Lloyd George je v pismu na »Times« ostro nastopil proti angleški vladi, ker je plačala Združenim državam Sev. Amerike dne 15. decembra zapadli obrok.

Angleško-perzijski spor zaradi odpovedi koncesije angleški petrolejski družbi je predložen Svetu Društva narodov, ki pa bo o njem razpravljale šele na prihodnjem zasedanju.

Španski parlament je s 97 proti 61 glasovom odklonil predlog o znižanju vojaške službe.

Pri senatnih volitvah v Belgiji je bilo izvoljenih 22 katolikov, 15 socialistov in 3 liberalci. V vsem bo v senatu 74 katolikov, 63 socialistov, 21 liberalcev in 1 flamski nacionalist.

Lloyd Triestino je v težki krizi in je ves njegov upravni odbor odstopil.

Italijanske banke so se kartelirale, da bodo v vseh enaki pogoji za kliente. Kartel stopi v veljavo dne 1. januarja 1933.

Vsa grška notranja posojila bodo konvertirana na 4—5%, kar bo dalo državni blagajni okoli 100 milijonov drahem.

Českoslovaška pošta je znižala pristojbino za brzojavne čestitke za božič in novo leto za 50—60%. Znižana pristojbina velja tudi za brzojavke v tujino.

Českoslovaška devizna komisija je dovolila za božič uvoz 2 in pol vagona sirovega masla iz Danske in 2 vagona iz Estlandije proti temu, da uvozi Danska tekstilno blago, Estlandija pa sladkor iz Českoslovaške.

Deficit českoslovaških železnic znaša letos 1200 milijonov Kč, vsled česar se je pričelo rigorozno izvajati varčevanje.

Španski železničarji groze s splošno stavko, če ne bodo zvišane njih plače.

Nizozemska je zaradi varčevanja odpravila svoja poslanstva v Varšavi, na Dunaju, v Atenah, Ankari in v Lisabonu.

Splošno vojaško dolžnost bi hotela vpeljati Avstrija, kakor je izjavil njen vojni minister Vaugoin.

Grška bo znatno znižala svojo vojsko, kakor je izjavil vojni minister general Kondilis.

Najhitrejši vlak v Evropi je začel voziti na progi Berlin—Hamburg. Vlak vozi s hitrostjo 146 km na uro.

V Lahore, v Indiji, je izbruhnili epidemija črnih koz in umre vsak dan nad 20 ljudi.

Vojni dogodki v Mandžuriji so dosedaj zahtevali 58.248 smrtnih žrtev.

20.000 hl belega in črnega piva je naročil za božič čikaški hotel v Münchenu.

Prohibicija je veljala Združene države Sev. Amerike 25 milijard dol., dvakrat več, kakor pa znašajo vsi vojni dolgovi Ameriki.

Sovjetska vlada je odredila, da se mora na božič delati v vseh obratih. Kdor ne bi 25. in 26. decembra delal, bo odpuščen iz službe.

V Berlinu so skušali komunisti par dni zaporedoma opleniti trgovine.

Obiščite avtomatični bulet
DAJ-DAM

Temelji sedanje gospodarske stiske

V »Tehničnem listu« je objavil inž. Aleksa Božič iz Newyorka pod naslovom »Boj smernic v industrijskem gospodarstvu in polom gospodarstva« zanimiv članek, ki ga objavljamo le v informacijo svojih bralcev.

Prvi nastop depresije je koncem l. 1929 iznenadil vsakogar, najbolj pa one, katerih skrb je bila najhitrejša in razložiti gospodarske zakone. To je razumljivo, če upoštevamo, da je glavno delo tkz. ekonomov zbiranje čisto fiktivnih statističnih števil in dejstev, katerih »praktičen« namen naj bi bil namigavanje na neposredni gospodarski tok. Ta prilično dobičkanosen posel vrše v mirnem zatišju hrama modrosti, daleč od stvarnega kontakta s človekom iz ulice, s pridobitnimi krogi, z delavcem, s kmetom. Največ se naslanjajo na mrtve številke in na že odigrana dejstva, kakoršna se le slučajno ponavljajo. V po-vojnem desetletju, v dobi historijske prosperitete, so bile prerokbe ameriškakih akademskih ekonomov vse raznato pobar-vane. Tako je tudi moralo biti že radi »bu-sinessa« (kupčije): saj se plačuje takšna roba dobro.

V začetku gospodarske krize so začeli tolmačiti nezadovoljivo gospodarsko si-tuacijo s celo množico teorij, v katerih so na markanten način operirali z vzroki in posledicami po pravilo »quid pro quo«. No, niti danes še niso pojmi o krizi do konca skristalizirani in se še vedno prerekajo o vzroku epochalnega poloma. Vendar so mišljenja danes nekam bolj enotna in se sukajo nazori v glavnem okrog dveh kon-trarnih polov. Na eni strani so se zbrali ekonomski teoretiki, ki branijo temelje in princip obstoječega ekonomskega reda in ki opravičujejo njegove metode z argu-mentmi tkz. prirodnih ekonomskih zakono-v. Njihove teorije pobijajo oni, ki odločno zavračajo princip prirodnih zakono-v in individualne, oz. »laissez-laire« svo-bode v pridobitnem gospodarstvu, in ki trdijo, da so ekonomski in socijalni odno-saji na tem svetu edino le delo človeka, nikakor pa ne fenomeni, ki si morajo sle-diti z usodno neizbežnostjo.

Prvi in drugi, t. j. konzervativci in liberalci, se poslužujejo zdravih argumen-tov in sofizmov. Mišljenja slednjih pa od-ločno favorizirajo procesi zgodovinske po-trebe — evolucije, kateri je podvržen tudi gospodarski organizem.

Jazz — pojmovanje vzrokov krize.

Univerzitetne knjige, iz katerih spoznav-a mladina ekonomske zakone, redno pojmu-je, o in — opravičujejo gospodarske krize s takozvanimi cikličnimi toki. Težko bi našli primer, kjer bi kabinetni učenjaki s sličnim laži-znanjem zakrivali svoje neznanje. Kri-za, pravijo, je eni del gospodarskega toka, ki ga karakterizirajo negativne ciklusove ordinate. Molči pa »znanost« v tem, kaj je to pravzaprav cikel, in če je kaj, ali je to periodičen ali aperiodičen pojav, kako se razvija in kakšne mistične sile gonijo gospodarstvo, da se drži tega fatalnega cikla.

Korak naprej, in že smo v sosednji slepi ulici. Zove se tehnološka nezaposlenost. Inženirji in njihove mašine so upropastili svet! Stroj je izgnal legije delavcev iz fa-brik in prinesel bedo v njihove hiše, kaj ne? Da je končni namen stroja osvoboditi devet desetih človeštva od telesnega in materialnega suženjstva, tega se danes no-če spoznati. Če bo kedaj na zemlji raj, bo to zasluga stroja. Toda v to verujejo ne-omahljivo menda le še inženirji.

Često slišiš tudi opazko, da je nadpro-dukcija koren vsega zla. Brez dvoma je, da je ta argument prava absurdnost in očina zamenjava pojmov. Naj zadostuje, da spom-nim na dejstvo, da se je nadprodukcija po-javila istočasno na vseh poljih, pri indu-strijskih in agrarnih proizvodih, v polarni in tropski letini, pri žitu in bombažu, pri kavčuku in kavi, pri kamenem olju in kti-čevem in olivnem olju, pri železu, bakru in lesu itd. V resnici pa ekonomski aparati obstoječega družabnega reda nikdar niso mogli zadovoljiti konzumne moči ogromne večine človeštva. Zakaj ne? Izredno ne-racionalna razdelitev skupnega dobička od skupnega dela je porušila odnos med pro-dukcijo in konsumom. Po vsem svetu ni moglo dati plačilo za delo delavstvu nor-malnih življenjskih ugodnosti, vsaj v skrom-nih razmerah, niti v Ameriki ne, kjer edi-no se je posrečilo veliki manjšini delavcev, da so si priborili plačo, ki je v sorazmerju s potrošeno energijo. Nemožnost uporablja-nja, nikakor pa ne nadprodukcija, je go-tovo v zvezi z ekonomskim prelomom, to pa ne kot vzrok krize, temveč kot pojav ekonomske in socijalne organizacije, ozi-roma desorganizacije človeške družbe.

(Dalje prihodnjice).

TE DEN LJUBLJANSKI BORZI

*Posobno poročilo trgovskega lista **

Devizno tržišče.

Tendenca čvrsta; promet Din 2,023.739-62.

Vsled povečane ponudbe privatnega Londona na torkovem borznem sestanku (nad 768.000 Din) je tudi minuli borzni teden zaključil z zadovoljivim prometom in se v primeri s predzadnjim tednom, ki je presegel 1% milijona dinarjev, celo povečal za dober četrt milijona dinarjev.

Iz naslednjih dnevnih podatkov:

dne 12. decembra	Din 119.986-14	Wien
dne 13. decembra	Din 1.016.833-97	London
dne 14. decembra	Din 202.586-93	Wien
dne 15. decembra	Din 636.643-15	Wien
dne 16. decembra	Din 47.689-43	New-York

je razvidno, da so na poedinih borznih se-stankih prevladovali (razen Londona!) kli-rinški zaključki devize Wien in le deloma devize Newyork.

Narodna banka je s svojo intervencijo omogočila nabavo deviz za 201.000 Din in sicer Curiha za 79.000 Din, Londona za 69.000 Din ter Newyorka za 53.000 Din. V celem je bilo tekom zadnjega tedna pro-

dano Amsterdama za 3000 Din, Budimpe-šte za 26.000 Din, Curiha za 79.000 Din, Londona za 840.000 Din, Newyorka za 181.000 Din, Pariza za 96.000 Din in Trsta za 18.000 Din, v privatnem kliringu pa viana za 732.000 Din ter za 49.000 ino-zemskih dinarjev.

V primeri s predzadnjim tednom se je povečal promet v devizi Curih za 6000 di-narjev, London za 741.000 Din in v Trstu za 1000 Din, nasprotno pa se je v tem času zmanjšal za 3000 Din pri Amster-damu, za 76.000 Din pri Newyorku, za 107.000 Din pri Parizu, za 327.000 Din pri Wienu in slednjč za 20.000 Din pri dinar-ski devizi v privatnem kliringu.

Devizna tečajnica minulega tedna je be-ležena v znamenju hausse večine tečajev onih deviz, ki se na naši borzi najbolj tr-gujejo. Tokrat pa kljub temu ni bila do-sežena tolikšna tečajna razlika (od 12. do 16. t. m.), ker so devize Bruselj, Curih, Newyork, Pariz in Praga temeljem spod-nje razpredelnice:

	12. decembra		19. decembra	
	najnižji	najvišji	najnižji	najvišji
Amsterdam	2315-13	2326-49	2316-79	2328-15
Berlin	1368-47	1379-27	1369-58	1380-88
Bruselj	798-02	801-96	798-02	801-96
Curih	1108-35	1113-85	1108-35	1113-85
London	186-86	188-46	189-42	191-02
Newyork	5741-59	5769-85	5741-59	5769-85
Pariz	224-99	226-11	224-99	226-11
Praga	170-67	171-53	170-67	171-53
Trst	294-57	296-97	294-35	296-75

beležile na petkovem borznem sestanku ob pone-deljkovih tečajih. Sicer pa je bil Curih na vseh borznih sestankih prejšnjega tedna na dosedanji bazi 1108:35 za denar in 1113:85 za blago. Tečajni porast je v tem času zabeležen pri devizi Amsterdam z 1.66 točke, pri Berlinu z 1.11 točke in pri Londonu za 2:56 točke. Edinole deviza Trst je od ponedeljka na petek oslabila svoj tečaj in sicer za 0:22 poena.

Deviza Dunaj in Budimpešta še vedno ni beležila, notice ostalih deviz ni bilo.

V privatnem kliringu so bili za avstrijs-ke šilinge doseženi od 12. do 16. t. m. naslednji devizni tečaji (zaključki!): 8:50—8:90; 8:60 (14. in 15. t. m.); 8:40—8:90 v četrtok, dočim je v petek nalik torku no-tica izostala, ker ni bilo nobenih za-ključkov.

Efektno tržišče.

Tendenca nestalna; brez zaključkov

Državni papirji so v zadnjem tednu be-ležili po večini z dvigajočo se tendenco tako predvsem vojna škoda, ki je od pone-deljka do petka okrepila svoj denarni te-čaj za 17 točk in blagovni do četrtka za 10 točk. V znamenju hausse je notiralo tudi 7% investicijsko posojilo, čeprav z razmeroma majhnimi tečajnimi spremem-bami. Kajti 9. t. m. je beležilo povpraševanje po tem efektu 47—, a ponudba 48—, na petkovem borznem sestanku pa 48— za denar, brez blaga.

V Blairovih posojilih ni bilo sploh no-benega prometa, dočim je bil skozi vse borzne dneve minolega tedna v stalnem tečajnem opadanju, kot je razvidno iz te-le primerjave: 8% Blair dne 12. t. m. 43— povpraševanje, brez ponudbe, 7% Blair pa 40— za denar in 43— za blago. 16. t. m. 8% Blair 43— ponudba brez povpraševan-ja, 7% Blair pa 38— za denar ter 40— za blago.

Izmed industrijskih papirjev je bila edi-no Tvornica za dušik d. d., Ruše deležna stalnega zanimanja. Njena notica Din 125— za denar je ostala na vseh borznih dnevih pretečenega tedna nespremenjena.

Lesno tržišče.

Tendenca mlačna

V minolem tednu je bilo z ozirom na številna povpraševanja perfektno na tukajšnji borzi razmeroma neznatno število zaključkov. Kajti prodalo se je le 2 va-gona remeljnov, 2 vagona testonov in samo 3 vagonne tramov.

Vest, da se poviša italijanska carina na mehki les (ker hočejo Italijani favorizirati domačo lesno industrijo) je povzročila, da se italijanski producentje krijejo le še za najnujnejše potrebe. Na tem mestu mora-mo pa opozoriti naše izvoznice, ki skle-pajo terminske kupčije, naj jih sklepajo samo »blago postavljeno do naše državne meje«, ne pa do namembne postaje v Ita-liji, ker se sicer zelo lahko vračunajo, ne-upoštevajoči predvideno povišanje uvozne carine.

Clearing promet funkcionira zadovolji-vo in naši odjemalci še precej točno pla-čujejo. Vobče pa se mora konstatirati, da se je izvoz trenutno nekaj popravil, ako ne bomo zopet zadeli na nepredvidene težko-če. Tudi cene so se nekoliko zboljšale, ki pa jih naši producentje vsled desorgani-zacije precej kvirajo.

Jajnine

zlatu naših hranil



Naš pravi domači izdelek!

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o imovini Franči-ške Bayer Swaty, industrijalke v Mariboru, reg. pod firmo Franc Swaty in pod firmo C. Pickel. Konkurzni komisar dr. Kovča, upravnik mase odvjetnik dr. Skapin. Prvi zbor upnikov dne 31. decembra t. l. ob 9. uri pri mariborskem sodišču, soba št. 84. Oglasitveni rok do 31. decembra t. l. Ugo-tovitveni narok dne 13. februarja 1933 ob 9. uri.

Odpravljen sta konkurza: Stoögerja Draga, ker je sklenjena prisilna poravna-va, in trgovca Weilgonija Franca, ker ni pokritja za stroške konkurznega postopa-nja.

V konkurzni zadevi trgovca Premelca Ivana v Zagorju se razpiše sodna dražba, ki bo dne 23. januarja 1933 ob pol 10. uri v Zagorju, v hiši št. 152.

Odobrena je poravnava trgovca Grilca Alojzija v Novem mestu.

Priporočila se

GREGORC & Ko.

LJUBLJANA

Veletrgovina specerijskega in kolonijalnega blaga, raznega šganja in spirita

TELEFON: 22-46 Brzjavni: GREGORC
Zahtevajte špecijalne ponudbe!

ZUNANJA TRGOVINA SOVJETSKE RUSIJE

Vsa zunanja trgovina sovjetske Rusije v prvih desetih mesecih tega leta je zna-šala 1.058 milijonov rubljev. Izvoz je znašal 461 milijonov, uvoz pa 597 milijonov. V septembru in oktobru je bila bilanca zu-nanje trgovine aktivna za 11.5 milijonov rubljev. Izvozila je Rusija življenjskih po-treščin za 107.6 milijonov ali 23.3%, siro-vin in polfabrikatov za 123.2 milijonov ali 59.2% in gotovih izdelkov za 80 milijonov ali 17.4%. Uvozila pa je življenjskih po-treščin za 49 milijonov ali 8.3%, sirovin in polfabrikatov pa za 159 milijonov ali 26.7% in gotovih izdelkov za 376.5 milio-nov rubljev ali 63%. V trgovskem prometu z Rusijo je na prvem mestu Nemčija s 360 milijoni, zatem Anglija z 205, na tretjem Italija s 44.6 in na četrtem mestu Združe-ne države Sev. Amerike s 36 milijoni rubljev.

Že v 24 urah barva, plešira in ke-mično snaji obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo tovarena **JOS. REICH**
Poljanski nasip 4-6. — Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.



Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s ka-terim pripravite zdravo, izdatno, re-dilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Denarstva

DIVIDENDE FRANCOSKIH BANK

Vsled ugodnega položaja, v katerem se nahajajo v zadnjem času francoske velebanke, se splošno misli, da bodo mogle velebanke povečati svoje dividende. Vendar pa je treba računati z znano francosko previdnostjo in konservativnostjo, vsled česar je verjetno, da bodo plačale francoske velebanke manjšo dividendo, kakor pa bi jo mogle. Banque de Paris et des Pays Bas bo verjetno izplačala letos 60 frankov dividende kakor lani. Credit Lyonnais je plačal lani 100 frankov dividende, in je to dividendo zaslužil že pri konverziji rent. Vseeno pa mislijo, da bo letos izplačal samo 80 frankov dividende. Comptoir National d'Escompte je lani plačal 50 frankov dividende in bo letos izplačal ravno toliko. Druge velebanke bodo najbrže še bolj previdne, ker računajo s tem, da se more položaj še poslabšati in so zato potrebne zavodom velike rezerve.

NOVI BANČNI ZAKON V ŠVEDSKI

Švedska vlada je izdelala nov zakonski načrt o bankah, ki hoče izkoristiti izkušnje, pridobljene iz Kreugerjevega poloma. Po tem načrtu ne bodo banke več imele pravice, da si pridobivajo delnice. Le tedaj, če bi se mogle banke na ta način obvarovati pred izgubo, smejo pridobiti delnice, tako n. pr. pri njej založene delnice. Sicer pa mora vsako pridobitev švedskih ali tujih delnic odobriti vlada. Kredite bodo smele banke dovoljevati samo proti zadostnemu kritju in jamstvu. Višina odobrenih kreditov ne sme presegati tretjine vrednosti založenih delnic. Direktorjem in uradnikom banke se smejo dovoljevati krediti le pod točno določenimi pogoji. Upravnih svetnikov mora imeti banka največ deset. Vsako večje število je dopustno le z odobrenjem vlade. Pod nobenim pogojem pa upravni svet ne sme šteti več članov ko 15.



Vpisali sta se nastopni firmi:
Sedež: Veliki Menges.
Besedilo: Mulej & Golob, izdelovanje kisa, družba z o. z.
Obratni predmet: Izdelovanje in razprodaja špiritovega in vinskega kisa.
Družbena pogodba z dne 24. oktobra 1932.
Družba je ustanovljena za nedoločen čas. Visokost glavnice: Din 12.000.—
Poslovodji: Mulej Josip, posestnik in trgovec v Vel. Mengšu št. 167, in Golob Alojzij, posestnik v Stožicah št. 101.

Za namestovanje upravičen: Posamezni poslovodja zastopa družbo samostojno in podpisuje zanjo samostojno.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 11. novembra 1932.
Firm. 918/32 — Rg C V 96/1.

*

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Novotny in drug.
Obratni predmet: Izdelovanje in prodaja kruha in peciva.
Družbena oblika: Javna trgovska družba od 10. novembra 1932.

Družabniki: Novotny Teodor, slaščičarski mojster v Ljubljani, Jegličeva-Masarykova ulica; Česnik Leopold, pekovski mojster v Ljubljani, Livarska ulica.
Za namestovanje upravičen: samo družabnik Novotny Teodor.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 11. novembra 1932.
Firm. 925/32 — Rg A VII 109/1.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Brežice.
Besedilo: Kolenz & Kušljan, lesna trgovina v Brežicah.

Obratni predmet: Nakup in prodaja žaganeža, stavbenega in jamskega lesa.
Izbris se vsled smrti javni družabnik Kolenz Albert, vstopi pa v družbo Kolenz Herta, pos. v Brežicah.

Okrožno sodišče v Celju, odd. I.,
dne 30. novembra 1932.
Firm. 384/32 — Rg A II 177/5.

*

Sedež: Dolnja Lendava.
Besedilo: Tovarna dežnikov d. d. Dolnja Lendava.

Vpišeta se nova člana ravnateljstva Neubauer Josip, priv. uradnik, in Balkanji Ernest, trgovec, oba v Dolnji Lendavi.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Mariboru, dne 2. decembra 1932.
Firm. 1023/32 — Rg B II 9/18.

*

Sedež: Jarše-Menges.
Besedilo: Grajsko-kolovška lesna industrija Feliks Stare, Kolovec.

Obratni predmet: Izdelovanje in razpečavanje lesnih izdelkov.

Zaradi vstopa javnih družabnikov je nastala javna trgovska družba od dne 1. novembra 1932.

Odslej:
Sedež: Kolovec.
Besedilo: Grajsko-kolovška lesna industrija Feliks Stare.

Obratni predmet: Izdelovanje in razpečavanje lesnih izdelkov.

Družabniki: 1. ing. Stare Vladimir, industrialca v Ljubljani, Novi trg 2; Stare Feliks, zasebnik v Ljubljani, Gosposvetska cesta 5; 3. Stare Saša, posestnik in trgovec v Mengšu; 4. Rus Hela, zdravnikova soproga v Ljubljani, Gosposvetska cesta 5, in 5. Lenarčič Ninka, industrialca soproga v Josipdolu.

vec v Mengšu; 4. Rus Hela, zdravnikova soproga v Ljubljani, Gosposvetska cesta 5, in 5. Lenarčič Ninka, industrialca soproga v Josipdolu.

Za zastopstvo je upravičen: Stare Saša, trgovec v Mengšu.

Podpis firme: Tvrdko podpisuje Stare Saša samostojno tako, da podpisuje lastnoročno besedilo firme.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 25. novembra 1932.
Firm. 954 Posam I 323 — Rg A VII 112/3.

*

Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 4. novembra 1932.
Besedilo: Jugoslovenska električna delniška družba Brown Boveri, podružnica Ljubljana.

Vpišejo se člani upravnega sveta: dr. Valter Boveri, bančnik v Zürichu; Josip Neumann, gen. ravnatelj Bos. ind. in trg. banke v Zagrebu; direktor Božidar Popović v Beogradu; ing. Matko Prelovšek, direktor mest. grad. urada v Ljubljani; Rudolf Štebi, direktor v Ljubljani; ing. Julij Štern, direktor na Dunaju X, Gudrunstrasse 187; Feliks Stransky, upravni svetnik na Dunaju, Am Hof št. 2.

Izbris se prokura Milosavljevića Jovana in Tuječa Evgena.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 28. oktobra 1932.
Firm. 882 — Rg B II 166/2.

Iz zadružnega registra

Vpisala se je Vodovodna zadruga na Lesjem brdu pri Vrhniki, katere glavni namen je, da zgradi vodovod.

Iz načelstva stavbene zadruge »Sentjacobski dom« se izbrišejo člani načelstva: Čeč Karol, Ogriin Ivan in Šerjak Jernej, vpišejo pa dr. Gregor Pečjak, msgr. Viktor Steska in Anton Šerjak.

Izbrisala se je Slovenska hranilnica in posojilnica v Osilnici zbog izvršene likvidacije.

Vpisala se je Zadružna elektrarna v Lahovičah. Nadalje se je vpisala Stavbna zadruga vojnih dobrovoljcev, ki namerava zgraditi v Ljubljani »monumentalno in arhitektonsko zaokroženo dobrovoljsko naselje s primernim spomenikom v trajen spomin na njihovo in požrtvovalno odločno Slovencev v svetovni vojni za svobodo in zedinjenje južnih Slovanov.

»Dom«, železniška stavbena zadruga je prešla v likvidacijo.

TRILETNI MORATORIJ ZA VSE MED-DRŽAVNE DOLGOVE

Njujorski bankir Leach je objavil članek, v katerem predira za triletni moratorij za vse meddržavne dolge, če te obenem prenehajo za tri leta z oboroževanjem. Vsaki državi, ki bi pri svojem oboroževanju prihranila 100 milijonov dolarjev, bi se za isto vsoto znižali tudi njeni dolgovi.

INDEKS ZA SVETOVNE CENE

Po računih prof. Irvinga Fischerja je v zadnjem tednu nazadoval indeks cen v Združenih državah Sev. Amerike od 61,3 na 59,8 odstotkov. Slabo tendenco so kazale tudi cene v Nemčiji. Na francoskem in angleškem trgu pa so ostale cene neizpremenjene. Za Francijo je bil po dr. Scheiblerju indeks v prejšnjem tednu 70,4, v predpreteklem pa 70,5, za Nemčijo 66,9, oz. 67,9. Angleški indeks je nazadoval od 66,7 na 66,6, italijanski pa od 61,3 na 60,8.

*

»SLUŽBENI LIST«

kr. banke uprave Dravske banovine objavlja med drugim: Sporazum o ureditvi plačil iz trgovinskega prometa med Italijo in Jugoslavijo. — Pravilnik o prodajanju postranskih gozdnih proizvodov iz državnih gozdov po § 55 zakona o gozdih. — Dopolnitev pravilnika o postranskih prejemkih uslužbencev drž. prometnih naprav. — Izpremembe in dopolnitve pravilnika in navodil o znižani vožnji nezaposlenih delavcev. — Posvetovalni odbori izmed upnikov zavoda. — Tarifno obvestilo. — Nadalje prinaša razglase banke uprave, sodišče in druge objave.

*

LJUBLJANSKI TRG

Trg je čisto v znamenju bližnjih božičnih praznikov. Kupčija živahna in z ozirom na veliko povpraševanje so se cene nekoliko dvignile. Dobro založen je zelenjadni trg. Zeljnatih glav je bilo zelo veliko in so se prodajale po 75 par do 2 Din kos. Salata je bila dražja. Motovilec je bil po 1,50 Din za merico, kolerabe po 0,50 do 1 Din. Še bolj je bil zalozen perutninski trg. Precej težke kokoši so se prodajale po 20 do 25 Din, pitane pure pa po 70 do 80 Din. Cena jaje je ostala neizpremenjena. Mnogo sirčvega in kuhane masla so pripeljale na trg kmetice. Prodajale so ga v kosih po četrt kilograma po 7 do 8 Din. Mnogo so kupovale gospodinjne orehe, ki so bili po 3 Din kg, jederca pa po 22 Din. Tudi jabolk je bilo na trgu precej in so se prodajala po 4 do 5 Din za kg, slabejše vrste pa tudi ceneje. Posebno mnogo pa so letos pripeljali kmetje na trg božičnih drevesc in menda jih še nikoli ni bilo v Ljubljani toliko, ko letos.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.
Četrtek, dne 22. decembra: Voda. Izven. Petek, dne 23. decembra: Zaprtó.
Sobota, dne 24. decembra: Zaprtó.
Opera, začetek ob 20.
Četrtek, dne 22. decembra: Manon. Red C. Petek, dne 23. decembra: Zaprtó.
Sobota, dne 24. decembra: Zaprtó.
Nedelja, dne 25. decembra: Premiera opere »Pri belem konjičku«.

Za vse naše vloge in obveze jamči z vsem premoženjem in vso davčno močjo Dravska banovina

KDOR VARČUJE SIVIH LAS SE OBVARUJE

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE LJUBLJANA MARIBOR CELJE

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klisarna ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

VELETRGOVINA kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin Ljubljana

Zaloga sveže prazne kave, mlečnih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!

Tiskarna MERKUR LJUBLJANA

Gregorčičeva ulica št. 23 TELEFON 25-52

se priporoča za naročila vseh uradnih in trgovskih tiskovin. Tiska vizitke, memorande, kuverte, časopise, knjige, brošure, cenike, štata, tabele, letake i. t. d. dobavlja točno in po zmernih cenah. Za večja naročila zahtevajte proračune!

LASTNA KNJIGOVZNIKA

Trgovci in industriji! Trgovski list

se priporoča za inseriranje!

Elektro-inštalacije za razsvetljavo

In pogon izvršuje strokovnjaško po zmernih cenah. Specijalna delavnica za previjanje elektro motorjev, transformatorjev in avto dinama. V zalogi ves elektro-material, kakor žarnice in elektro motorji, rabljeni in novi najznamenitejših firm v vsaki količini.

FR. PERČINIČ

Koncesionirano elektro podjetje DOMZALE, nasproti pošte. Elektro-moh. podjetje LJUBLJANA, Gosposvetska 16. Tel. 2371.